7.	Fanning o'quv dasturi Samarqand iqtisodiyot va servis instituti O'quv uslubiy kengashining 2024 yil "29" 08 dagi 1 - sonli yig'ilish bayoni bilan tasdiqlangan. (№ FD-07-34).
8.	**Fan/ modul uchun mas'ul:** **Boboyev N.** – SamISI, "Marketing" kafedrasi dotsenti, i.f.n.
9.	**Taqrizchilar:** **Egamov R.M.** - Samarqand davlat arxitektura-qurilish universiteti "Biznesni boshqarish" kafedrasi mudiri, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori, PhD. **Pardayev Sh.X.** – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti Samarqand filiali, Yashil iqtisodiyot va barqaror biznes kafedrasi dotsenti v.b., iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD).

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

SAMARQAND IQTISODIYOT VA SERVIS INSTITUTI

"TASDIQLAYMAN"
Samarqand iqtisodiyot va servis instituti rektori M.E.Po'latov
2024 yil «29» 08

Ro'yxatga olindi: №MD-70411701-2.05
2024 yil "29" 08

TA'MINOT ZANJIRLARIDA RISKLARNI BOSHQARISH

O'QUV DASTURI

Bilim sohasi:	400 000 - Biznes, boshqaruv va huquq
Ta'lim sohasi:	410 000 - Biznes va boshqaruv
Magistratura mutaxassisligi:	70411701 - Logistika (yo'nalishlar bo'yicha)

Samarqand – 2024

Fan/modul kodi RISMSE6		O'quv yili 2024-2025		Semestr 3	Kreditlar 6
Fan/modul turi Tanlov		Ta'lim tili O'zbek			Haftadagi dars soatlari 6
1.	Fanning nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)		Jami yuklama (soat)
	Ta'minot zanjirlarida risklarni boshqarish	72	108		180

2.

I. Fanning mazmuni

Fanning maqsadi ushbu o'quv fani magistrlarda o'qish jarayonida tanlangan mutaxassislik bo'yicha asosiy kasbiy bilim va malakalarni shakllantirishdir. Talabalar yuk va yo'lovchilarni tashishda turli transport turlari va ularning infratuzilmalarini, ta'minot zanjirlari, risklarni boshqarish ularning o'ziga xos xususiyatlarini, logistika tizimlarini boshqarishning zamonaviy usullaridan foydalangan holda operatsion logistika faoliyati samaradorligini monitoring qilish sohasida barqaror bilim va kasbiy ko'nikmalarni shakllantirishdir.

II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari)

II.1. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:

1-mavzu. Ta'minot zanjirida xatarlar va ularning ta'minot zanjiri faoliyatiga ta'siri

Ta'minot zanjirida xatar tushunchasi. Xavf-xatar sabablari. Xavf-xatar, noaniqlik va tasodifiylik. Xavf-xatar funksiyalari.

2-mavzu. Ta'minot zanjirining asosiy funksional bo'g'inlaridagi xavf-xatar turlari

Ishlab chiqarish logistikasining xatarlari. Transport logistikasining xatarlari. Ombor logistikasining xatarlari

3-mavzu. Ta'minot zanjirining yordamchi bo'g'inlaridagi xavf-xatar turlari

Bojxona logistikasining xatarlari. Xaridlar logistikasining xatarlari. Savdo logistikasining xatarlari.

4-mavzu. Ta'minot zanjiridagi logistika xavfini tahlil qilish va baholash usullari

Xatarlarni miqdoriy va sifatli tahlil qilish vazifalari. Xavf xaritasini tuzish. Xatarlarni tahlil qilishda "kamon taqish" usuli.

академического бакалавриата / — М.: Издательство Юрайт, 2023 — 510 с.

5. Лавриков И. Н. Транспортная логистика: учебное пособие / И. Н. Лавриков, Н. В. Пеньшин. – Тамбов: Изд-во ФГБОУ ВО «ТГТУ», 2016. – 92 с.

6. А.Г.Некрасов Л.Б. Миротин. Управление цепями поставок в транспортном комплексе . Учебное пособие для вузов . 2012, - 262 с.

7. Б.А.Аникин Т.А. Родкина. Основы логистики .Учебник .: 2013.

8. Е.А.Смировна .Управление цепями поставок .Учебное пособие: 2009.

Qo'shimcha adabiyotlar

1. Логистика и управление цепями поставок. Теория и практика. Управление цепями поставок: учебник / под ред. Б.А. Аникина и Т.А. Родкиной. - Москва: Проспект, 2016

2. Логистика: тренинг и практика: учебное пособие / Б.А. Аникин, В.М. Вайн, В.В. Водянова и др.; под ред. Б.А. Аникина, Т.А. Родкиной. - Москва: Проспект, 2018

3. Неруш Ю.М. Логистика в схемах и таблисах: Учебное пособие. – М.:

4. Практикум по логистике: Учебное вособие. – 2-е изд. перераб. и доп./Под ред. Б.А.Аникина. – М.: ИНФРА-М, 2006 г.

5. Смирнова Е.А. Управление цепями поставок: Учебное пособие. – СПб.: Изд-во СПбГУЭФ, 2009.– 120 с.

6. Уотерс Д. Логистика. Управление цепью поставок: Пер. с англ. — М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2009. — 503 с.

7. Кучаров А. С. Введение в логистику. Учебник-Т.: «Инновацион ривожланиш нашриёт-матбаа уйи», 2021.-250 б.

8. Karrieva Ya. K. Innovatsion logistika. Darslik. –T.: IQTISODIYoT, 2019. –288 b.

9. Xo'jaev F. Ye., Po'latxo'jaeva D. M., Aytieva S. A. Tijorat va servis logistikasi. O'quv qo'llanma.-T.:"Iqtisodiyot", 2020.-232 b.

10. Элдештейн Ю.М. Введение в логистику: учебное пособие/ Ю.М. Элдештейн; Краснояр. гос. аграр. ун-т – Красноярск, 2015. - 392 с.

11. Управление рисками, системный анализ и моделирование: в 3 ч.: учебник и практикум для бакалавриата и магистратуры. П.Г.Белов. Учебник Юрайт, 2018. - с 211. - ISBN 978-5-534-02606-1.

Axborot manbalari

1. www.gov.uz
2. www.psa.uz
3. www.logistika.ru
4. www.logistics.ru
5. www.standart.uz
6. www.standart.com
7. www.iso.com
8. www.ziyonet.uz
9. www.lex.uz

	Mustaqil o‘zlashtiriladigan mavzular bo‘yicha talabalar tomonidan loyiha ishi, esse, tezis yoki ilmiy maqola yozish, referatlar tayyorlash va uni taqdimot qilish tavsiya etiladi.
3.	**V. Fan o‘qitilishining natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar)** Fanni o‘rganish natijasida magistr: • ta’minot zanjirini boshqarish tasnifini, ta’minot zanjirlari risklari, ta’minot zanjirlari risklarini boshqarish usullarini, ta’minot jarayonlarida risklarni baholash usullari to‘g‘risida **tasavvurga ega bo‘lishi;** • ma'lumotni tahlil qilish va ta'minot zanjirlaridagi haqiqiy yoki potensial og'ishlarni aniqlash haqida **bilishi va ulardan foydalana olishi;** • tashkilotning ta’minat zanjirlarini nazorat qilish xususiyatlari, ta’minot zanjirlari risklarini boshqarish sohasida professional funksiyalarni amalga oshirish bilan bog'liq maqsadlarni belgilash va vazifalarni shakllantirish qobiliyati, asosiy vositalar va boshqarish usullari qo‘llash **ko‘nikmalariga ega bo‘lishi kerak.**
4.	**VI. Ta’lim texnologiyalari va metodlari:** • ma`ruzalar; • interfaol keys-stadilar; • esse, tezis va maqolalar yozish; • seminar va treninglar (mantiqiy fikrlash, tezkor savol-javoblar); • loyiha ishi bajarish; • guruhlarda ishlash; • taqdimotlar qilish; • individual loyihalar va loyihalar tahlili; • turli darajadagi testlarni yechish; • misol va masalalar; • jamoa bo‘lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar.
5.	**VII. Kreditlarni olish uchun talablar:** Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to‘la o‘zlashtirishi, ulardan amaliy topshiriqlarni bajarishda foydalana olishi, olingan natijalarni tahlil qilishi va to‘g‘ri rasmiylashtirishi, logistik jarayonlar va ularni optimallashtirish haqida mustaqil mushohada yurita olishi hamda joriy, oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarishi, yakuniy nazorat bo‘yicha test yoki yozma ishni topshirishi kerak.
6.	**Asosiy adabiyotlar** 1. Boboyev N. Logistika. O‘quv qo‘llanma. - Samarqand: SamISI, 2021. - 330 b. **ISBN: 978-9943-7641-5-6** 2. Boboyev N. Logistika asoslari. Darslik - Samarqand: SamISI, 2023. - 292 b. **ISBN: 978-9943-9457-6-0** 3. Boboyev N. Logistika asoslari. O‘quv-uslubiy qo‘llanma (Praktikum)- Samarqand: SamISI, 2023. - 132 b. **ISBN: 978-9943-9457-6-0** 4. Герами В. Д., Колик А. В. Управление транспортными системами. Транспортное обеспечение логистики Учебник и практикум для

	5-mavzu. Ta’minot zanjiridagi logistika xavfini matematik usullar asosida tahlil qilish va baholash Logistik xavflarni tahlil qilishning matritsa usuli. Logistik xavflarni tahlil qilishning ehtimollar nazariyasiga asoslangan usullari. Logistik xavflarni tahlil qilishning statistik usullari. **6-mavzu. Ta’minot zanjiridagi logistika xavfini tahlil qilish va baholashning boshqa usullari** Ta’minot zanjiri uchun xavf egri chizig‘ini qurish. Maqsadlar daraxti asosida xavflarni tahlil qilish. Logistika xavflarini tahlil qilishda o‘yinlar nazariyasi usullaridan foydalanish. **7-mavzu. Sug‘urtalash ta’minot zanjiridagi xatarlarni boshqarishning usullaridan biri ekanligi** Transport vositalarini sug‘urtalashning mohiyati. Transport vositalarini sug‘urtalashning maqsadi va vazifalari. **8-mavzu. Transport vositalarini sug‘urtalashning xususiyatlari** Avtotransport vositalarini sug‘urtalashning xususiyatlari. Suv transportini sug‘urtalashning xususiyatlari. Havo transportini sug‘urtalashning xususiyatlari. Temir yo‘l transportini sug‘urtalashning xususiyatlari. Yuklarni sug‘urtalash. **9-mavzu. Ta’minot zanjiridagi xatarlarni boshqarishda tank-konteynerlardan foydalanish** Tanklarning konstruksiyasi va turlari. Konteynerlarning konstruksiyasi va turlari. Tank va konteynerlar konstruksiyasini takomillashtirish **10-mavzu. Tank-konteynerlarning texnik standartlari va ularni tanlash usullari** Tank-konteynerlarning texnik standartlari. Tank va konteynerlarni tanlash usullari. **11-mavzu. Tank va konteynerlarning korroziyaga uchrashi** Korroziya to‘g‘risida umumiy ma’lumotlar. Korroziv moddalar va ularning xususiyatlari. Korroziya qatlamining qanchalik zaifligini aniqlash. **12-mavzu. Tashish oldidan o‘tkaziladigan tekshiruvlar va tozalash** Tashish oldidan o‘tkaziladigan tekshiruvlar. Yuklash, tank va konteynerlarga joylashtirish hamda tashish oldidan o‘tkaziladigan tozalashlar. **13-mavzu. Tank(sisterna)ni to‘ldirish** Umumiy ma’lumotlar. Dastlabki tekshiruv. Yuklash / to‘ldirish **14-mavzu. To‘lqinli amortizatorlar yordamida tank(sisterna)da to‘lqin**

zarbasi xavfini kamaytirish

Suyuqlikning erkin harakati natijasida tank sirtida to‘lqinli zarbaning paydo bo‘lishi. Moddaning xavfsizlik pasporti(ma’lumotlari) (SDS). Harorat rejimini nazorat qilishni talab qiladigan yuklar

15-mavzu. Yuklarni tashish uchun yo‘riqnoma(ko‘rsatma)lar

Tashish-transport xavfsizligi. Axborot almashinuvi. Xavfli yuklar deklaratsiyasi

16-mavzu. Tank(sisterna)ni oxirgi milga yetkazib berish

Tank(sisterna)ni avtotashuvchiga uzatish. Qayta isitish(sovitish). Tank(sisterna)ni bo‘shatish.

17-mavzu. Favqulodda vaziyatlar sodir bo‘lgan paytdagi harakatlar

Favqulodda vaziyatlar sharoitida xavfsizlik tizimi elementlari. Yuk oqishi. Yuklarning ifloslanishi. Xodimlarning jarohatlari. Voqea (hodisa) sodir bo‘lgandan keyingi harakatlar.

III. Amaliy mashg‘ulotlar bo‘yicha ko‘rsatma va tavsiyalar.

Amaliy mashg‘ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1. Ta’minot zanjirida xatarlar va ularning ta’minot zanjiri faoliyatiga ta’siri.
2. Ta’minot zanjirining asosiy funksional bo‘g‘inlaridagi xavf-xatar turlari.
3. Ta’minot zanjirining yordamchi bo‘g‘inlaridagi xavf-xatar turlari.
4. Ta’minot zanjiridagi logistika xavfini tahlil qilish va baholash usullari.
5. Ta’minot zanjiridagi logistika xavfini matematik usullar asosida tahlil qilish va baholash.
6. Ta’minot zanjiridagi logistika xavfini tahlil qilish va baholashning boshqa usullari.
7. Sug‘urtalash ta’minot zanjiridagi xatarlarni boshqarishning usullaridan biri ekanligi.
8. Transport vositalarini sug‘urtalashning xususiyatlari.
9. Ta’minot zanjiridagi xatarlarni boshqarishda tank- konteynerlardan foydalanish.
10. Tank-konteynerlarning texnik standartlari va ularni tanlash usullari.
11. Tank va konteynerlarning korroziyaga uchrashi.
12. Tashish oldidan o‘tkaziladigan tekshiruvlar va tozalash.
13. Tank(sisterna)ni to‘ldirish.
14. To‘lqinli amortizatorlar yordamida tank(sisterna)da to‘lqin zarbasi xavfini kamaytirish.
15. Yuklarni tashish uchun yo‘riqnoma(ko‘rsatma)lar.
16. Tank(sisterna)ni oxirgi milga yetkazib berish.
17. Favqulodda vaziyatlar sodir bo‘lgan paytdagi harakatlar.

Amaliy mashg‘ulotlar multimedia qurilmalari bilan jihozlangan auditoriyada bir akademik guruhga bir professor-o‘qituvchi tomonidan o‘tkaziladi.

Mashg‘ulotlarda faol va interaktiv usullar yordamida, mavzularga mos pedagogik va axborot texnologiyalar qo‘llaniladi. Amaliy mashg‘ulotlarda muammoli vaziyatlar, amaliy topshiriqlar, keyslar, masalalar ishlanadi.

IV. Mustaqil ta’lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta’lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:

1. Zamonaviy dunyoda transportning roli. Transport vazifalari.
2. Tovarlarni o‘z vaqtida yetkazib berishning afzalliklari.
3. Transport faoliyatining salbiy omillari.
4. Transport faoliyatining asosiy ko‘rsatkichlari, uning raqobatbardoshligi ko‘rsatkichlari. Transport xizmati sifati.
5. Transport tizimi tushunchasi, uning tuzilishi, quyi tizimlarning xususiyatlari. Transportning tasnifi.
6. Yuk oqimi tushunchasi, yuk oqimlarining tasnifi.
7. Yuk oqimlarini o‘rganish usullari
8. Transport strategiyasini ishlab chiqishning tarkibiy qismlari.
9. Transport turini tanlashga ta’sir qiluvchi omillar, transport xizmati ko‘rsatuvchi provayderni (tashuvchini) tanlash mezonlari.
10. O‘zbekiston Respublikasi transport kompleksining xususiyatlari.
11. Ta’minot zanjirida xatarlar va ularning ta’minot zanjiri faoliyatiga ta’siri.
12. Ta’minot zanjirining asosiy funksional bo‘g‘inlaridagi xavf-xatar turlari.
13. Ta’minot zanjirining yordamchi bo‘g‘inlaridagi xavf-xatar turlari.
14. Ta’minot zanjiridagi logistika xavfini tahlil qilish va baholash usullari.
15. Ta’minot zanjiridagi logistika xavfini matematik usullar asosida tahlil qilish va baholash.
16. Ta’minot zanjiridagi logistika xavfini tahlil qilish va baholashning boshqa usullari.
17. Sug‘urtalash ta’minot zanjiridagi xatarlarni boshqarishning usullaridan biri ekanligi.
18. Transport vositalarini sug‘urtalashning xususiyatlari.
19. Ta’minot zanjiridagi xatarlarni boshqarishda tank- konteynerlardan foydalanish.
20. Tank-konteynerlarning texnik standartlari va ularni tanlash usullari.
21. Tank va konteynerlarning korroziyaga uchrashi.
22. Tashish oldidan o‘tkaziladigan tekshiruvlar va tozalash.
23. Tank(sisterna)ni to‘ldirish.
24. To‘lqinli amortizatorlar yordamida tank(sisterna)da to‘lqin zarbasi xavfini kamaytirish.
25. Yuklarni tashish uchun yo‘riqnoma(ko‘rsatma)lar.
26. Tank(sisterna)ni oxirgi milga yetkazib berish.
27. Favqulodda vaziyatlar sodir bo‘lgan paytdagi harakatlar.
28. Korxonaning logistika operatsiyalarini mahalliy baholash mezonlari tizimi.
29. Ta’minot zanjirlari risklarini boshqarishda dasturiy ta’minot.
30. Ta’minot zanjirlari risklarini boshqarishda marketing funksiyalari.